

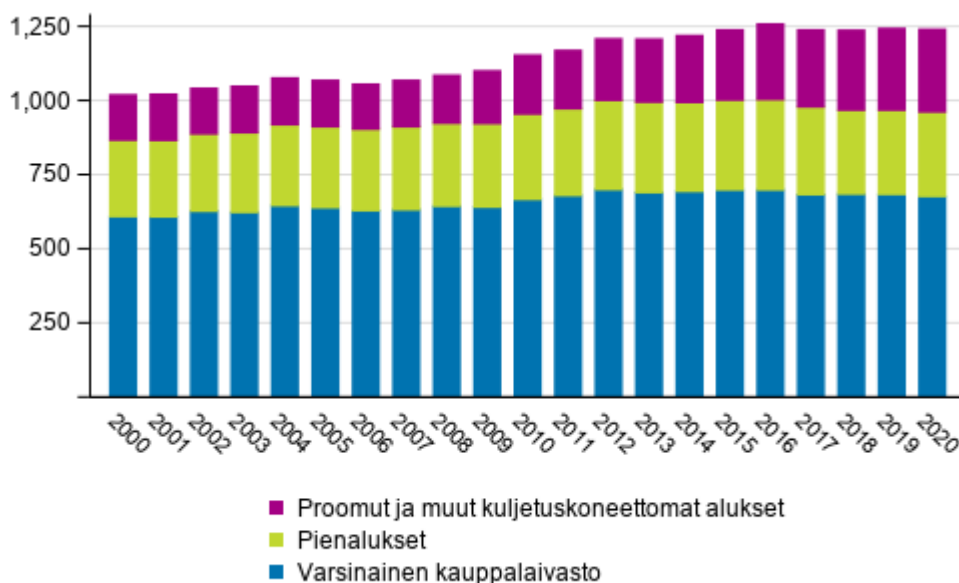
Kauppalaivasto

2020

Suomen varsinainen kauppalaivasto pieneni hieman vuonna 2020

Suomen rekisteröity kauppalaivasto käsitti vuoden 2020 lopussa kaikkiaan 1 243 alusta. Nämä jaetaan varsinaiseen kauppalaivastoon (vähintään 15 m pituiset konealukset), pienaluksiin (alle 15 m pituiset konealukset) sekä proomuihin ja muihin kuljetuskoneettomiin aluksiin. Varsinaiseen kauppalaivastoon kuului 680 alusta ja pienaluksiin 285 alusta. Proomuja ja muita kuljetuskoneettomia aluksia oli yhteensä 278 kappaletta. Koko rekisteröidyn kauppalaivaston bruttovetoisuus oli 1 861 656. Tästä varsinaisen kauppalaivaston osuus oli 1 727 356, pienalusten 4 742 ja proomujen ja muiden kuljetuskoneettomien alusten 129 558.

Suomeen rekisteröity kauppalaivasto vuoden lopussa 2000–2020

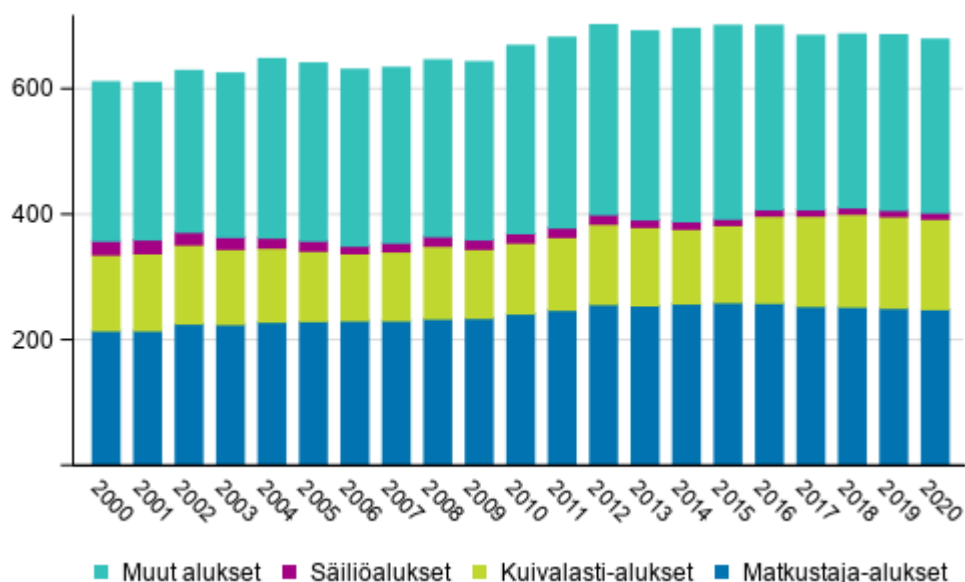
Rekisteröidyn kauppalaivaston koko väheni kolmella aluksella verrattuna vuoden 2019 loppuun. Varsinainen kauppalaivasto väheni seitsemällä aluksella, pienalusten määrä kasvoi yhdellä aluksella ja proomujen ja muiden kuljetuskoneettomien alusten määrä kasvoi kolmella aluksella. Rekisteröidyn kauppalaivaston bruttovetoisuus pieneni kaikkiaan 0,6 prosenttia. Varsinaisen kauppalaivaston bruttovetoisuus pieneni 0,6

prosenttia ja pienalusten kasvoi 0,9 prosentin verran. Alusmäärän kasvusta huolimatta proomujen ja muiden kuljetuskoneettomien alusten bruttovetoisuus väheni noin 1,2 prosenttia.

Varsinainen kauppalaivasto

Varsinaisen kauppalaivastoon kuului vuoden 2020 lopussa 680 alusta, joiden yhteenlaskettu bruttovetoisuus oli 1 727 356. Varsinainen kauppalaivasto voidaan jakaa neljään pääryhmään, jotka ovat matkustaja-alukset, kuivalastialukset, säiliöalukset ja muut alukset. Matkustaja-alusten pääryhmään kuuluvat pelkkien matkustaja-alusten lisäksi ro-ro-matkustaja-alukset, pääryhmän alusmäärä oli 250 sekä bruttovetoisuus 627 018. Kuivalastialuksiin kuuluvat ro-ro-lastialukset, irtto-lastialukset, konttialukset ja muut kuivalastialukset, pääryhmän alusmäärä oli 144 sekä bruttovetoisuus 838 567. Säiliöalusten pääryhmään kuuluvat öljy-, kaasu- ja kemikaalisäiliöalukset, pääryhmän alusmäärä oli 10 sekä bruttovetoisuus 180 453. Muiden alusten pääryhmään sisältyvät mm. hinaajat, jäänmurttajat, työntöproomut, kalastusalukset sekä hallinnolliset alukset, pääryhmän alusmäärä oli 276 sekä bruttovetoisuus 81 318.

Varsinainen kauppalaivasto pääryhmittäin 2000–2020

Matkustaja-aluksia oli 196 kappaletta, Roro-matkustaja-aluksia 54 kappaletta, ro-ro-lastialuksia 44 kappaletta, irtolastialuksia 10, muita kuivalastialuksia 90, säiliöaluksia 10, erikoisaluksia 176 ja muita aluksia 100 kappaletta. Bruttovetoisuudella mitattuna suurimmat alustyypiryhmät olivat ro-ro-matkustaja-alukset ja ro-ro-lastialukset. Roro-matkustaja-alukset ja ro-ro-lastialukset muodostavat lähes kaksi kolmasosaa koko varsinaisen kauppalaivaston vetoisuudesta.

Varsinaisen kauppalaivaston koko on pienentynyt vuoden 2020 aikana sekä brutto- ja nettovetoisuudella mitattuna että alusmäärällä. Roro-lastialusten määrä on kasvanut vuoden 2020 aikana kahdella. Matkustaja-alusten, ro-ro-matkustaja-alusten, muiden kuivalastialusten, erikoisalusten ja muut alukset -luokkaan kuuluvien alusten määrä on pienentynyt yhteensä yhdeksällä vuoden takaisesta. Säiliöalusten ja irtolastialusten määrät ovat pysyneet ennallaan. Kokonaisuudessaan varsinaisen kauppalaivaston bruttovetoisuus väheni 9 928 vuoden 2020 aikana.

Taulukko 1. Varsinainen kauppalaivasto vuoden lopussa 2018-2020 1. Varsinainen kauppalaivasto vuosina 2018-2020

Alustyyppi	Vuosi					
	2018		2019		2020	
	Lukumäärä	Bruttovetoisuus	Lukumäärä	Bruttovetoisuus	Lukumäärä	Bruttovetoisuus
Varsinainen kauppalaivasto yhteensä	688	1 715 772	687	1 737 284	680	1 727 356
Matkustaja-alukset	200	23 198	197	23 088	196	23 082
Roro-matkustaja-alukset	54	582 121	55	604 149	54	603 936
Roro-lastialukset	44	532 039	42	509 021	44	511 702
Irtolastialukset	11	108 012	10	106 356	10	106 356
Muut kuivalastialukset	93	207 846	94	230 558	90	220 509
Säiliöalukset	10	182 031	10	182 031	10	180 453
Erikoisalukset	171	66 787	177	67 782	176	67 421
Muut alukset	105	13 738	102	14 299	100	13 897

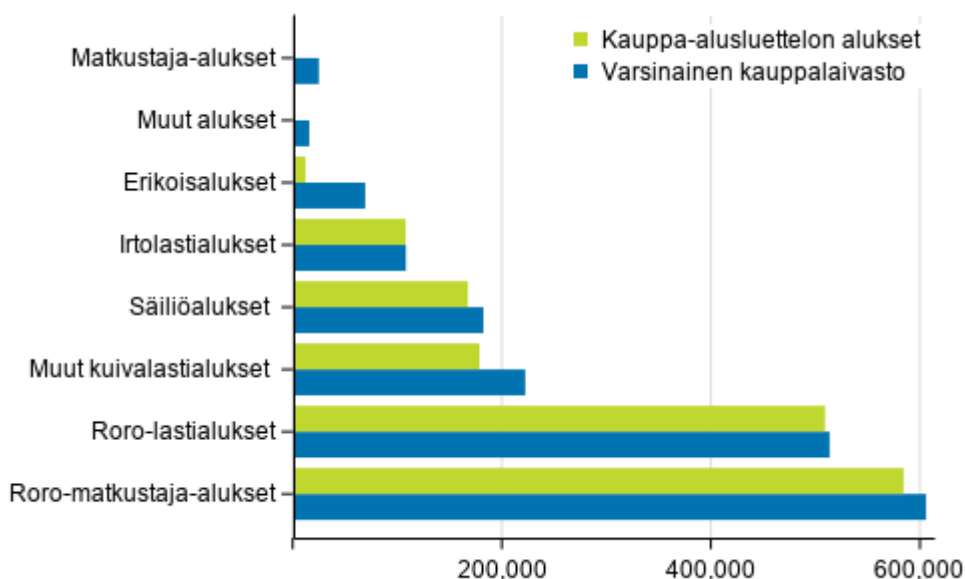
Valtaosa varsinaisesta kauppalaivastosta kuuluu bruttovetoisuuden mukaan 1A Super- tai 1A-jääluokkaan. Roro-matkustaja ja -lastialusten, irtolastialusten sekä säiliöalusten vetoisuus kuuluu käytännössä kokonaisuudessaan näihin jääluokkiin. Jääluokat II ja III tarkoittavat aluksia, jotka eivät täytä jääluokkamääräyksen vaatimuksia. Jääluokan II alukset voivat saada jäänmurtoavustusta helppoissa jääoloissa, jos niiden kantavuus on riittävä. Jääluokan III alukset eivät milloinkaan saa jäänmurtoavustusta.

Suomen varsinaisen kauppalaivaston keskimääräinen ikä vuoden 2020 päättyessä on 51 vuotta. Kun ikä suhteutetaan bruttovetoisuuteen, saadaan keskimääräiseksi iäksi 20 vuotta. Suuret alukset ovat siis keskimäärin pieniä uudempia. Bruttovetoisuuteen suhteutettuna uusimmat alukset ovat irtolastialuksia. Niiden suhteutettu keski-ikä on vain seitsemän vuotta. Seuraavaksi uusimpia ovat säiliöalukset 15 vuoden ja roro-lastialukset 17 vuoden bruttovetoisuuteen suhteutulla iällä. Vanhimpia ovat matkustaja-alukset, joiden bruttovetoisuuteen suhteutettu ja suhteuttamaton keski-ikä ovat molemmat 60 vuotta.

Kauppa-alusluettelo

Suomeen rekisteröidyistä aluksista kauppa-alusluetteloon kuului vuoden 2020 päättyessä yhteensä 112 alusta. Suurin osa kauppa-alusluetteloon merkityistä aluksista oli muita kuivalastialuksia, roro-lastialuksia ja erikoisaluksia. Muita kuivalastialuksia oli 35 kappaletta, roro-lastialuksia 29 kappaletta ja erikoisaluksia 21 kappaletta. Bruttovetoisuuden mukaan suurin luokka olivat roro-matkustaja-alukset ja roro-lastialukset, niiden yhteen laskettu bruttovetoisuus oli noin kaksi kolmasosaa koko kauppa-alusluettelon tilavuudesta.

Varsinaisen kauppalaivaston ja kauppa-alusluettelon alukset bruttovetoisuuksittain ja alustyypeittäin 31.12.2020

Pienalukset, proomut ja muut kuljetuskoneettomat alukset

Vuoden 2020 lopussa pienaluksia oli kaikkiaan 285. Alusten bruttovetoisuus oli yhteensä 4 742. Suurin osa pienaluksista, 129 eli lähes puolet, oli matkustaja-aluksia. Pienalusten määrä kasvoi yhdellä aluksella vuoden 2020 aikana, vuoden lopussa muiden pienalusten luokkaan kuuluvia aluksia oli kaksi enemmän ja matkustaja-aluksia yksi vähemmän.

Vuoden 2020 päättyessä proomuja ja muita kuljetuskoneettomia aluksia oli kaikkiaan 278 kappaletta. Proomujen ja muiden kuljetuskoneettomien alusten bruttovetoisuus oli yhteensä 129 558. Vuoden aikana proomujen ja muiden kuljetuskoneettomien alusten lukumäärä kasvoi kolmella aluksella, mutta bruttovetoisuus väheni 1 593.

Taulukko 2. Pienalukset ja kuljetuskoneettomat alukset vuosina 2018-2020

Alustyyppi	Vuosi					
	2018		2019		2020	
	Lukumäärä	Bruttovetoisuus	Lukumäärä	Bruttovetoisuus	Lukumäärä	Bruttovetoisuus
Pienalukset yhteensä	283	4 659	284	4 702	285	4 742
Kalastusalukset	46	617	46	617	46	617
Hinaajat	38	620	38	620	38	620
Pienkuiva-lastialukset	11	165	12	186	12	195
Pienmatkustaja-alukset	131	2 415	130	2 385	129	2 386
Muut pienalukset	57	842	58	894	60	924
Proomut ja muut kuljetuskoneettomat alukset yhteensä	269	134 395	275	131 151	278	129 558
Proomut	238	129 450	245	126 176	248	124 583
Ruoppaajat	31	4 945	30	4 975	30	4 975

Aluskiinnitykset

Koko rekisteröidylle kauppalaivastolle oli vahvistettu vuoden 2020 päättyessä kaikkiaan 429 aluskiinnitystä, joiden yhteisarvo oli 3 009 miljoonaa euroa. Varsinaisen kauppalaivaston aluksilla oli kiinnityksiä 301

kappaletta, niiden arvo oli 2 789 miljoonaa euroa. Eniten euromääräisiä kiinnityksiä varsinaisen kauppalaivaston aluksista oli roro-lastialuksilla ja roro-matkustaja-aluksilla. Pienaluksilla oli aluskiinnityksiä yhteensä 11 miljoonaa euroa ja kuljetuskoneettomilla aluksilla 209 miljoonaa euroa.

Kauppalaivaston rakenne

Suomen koko rekisteröity kauppalaivasto koostuu varsinaisesta kauppalaivastosta, pienaluksista ja proomuista ja muista kuljetuskoneettomista aluksista. Alukset rekisteröidään kotipaikan mukaan joko Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämään liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin. Varsinaisen kauppalaivaston muodostavat alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä ja joissa on kuljetuskone. Pienaluksilla tarkoitetaan alle 15 metrin, mutta vähintään 10 metrin pituisia aluksia, jotka on merkitty vapaaehtoisesti Suomen liikenneasioiden rekisteriin tai alusrekisteriin. Proomuilla ja muilla kuljetuskoneettomilla aluksilla tarkoitetaan kokoon katsomatta ilman omaa konevoimaa kulkevia aluksia. Näihin lukeutuvat proomut ja muut kuljetuskoneettomat alukset, kuten ruoppaajat.

Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) mukaan valtion varoista voidaan myöntää tukea suomalaisille, kauppa-alusluetteloon merkityille aluksille. Kauppa-alusluetteloon merkitään hakemuksesta sellainen Suomessa rekisteröitynä oleva matkustaja-alus, lastialus, hinaaja tai työntäjä, joka on tarkoitettu tukivuotena toimimaan pääasiassa ulkomaan liikenteessä.

Sisällys

Laatuseloste: Kauppalaivasto.....	7

Laatuseloste: Kauppalaivasto

1. Tilastotietojen relevanssi

Kauppalaivasto on yhteenveto Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ja Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämistä Suomeen rekisteröityjen alusten tiedoista. Alusrekisterissä, jonka pitäminen perustuu alusrekisterilakiin ja liikenneasioiden rekisterissä, jonka pitäminen perustuu liikenteen palveluista annettuun lakiin on tiedot kaikista Suomessa rekisteröidyistä aluksista. Aluksen rekisteröintipaikka määräytyy aluksen omistajan ilmoittaman kotipaikan mukaan. Kauppa-alusluetteloon merkitään hakemuksesta sellaiset Suomeen rekisteröidyt alukset, joille voidaan valtion varoista myöntää kauppamerenkulun tukea kilpailukyvyin parantamiseksi.

Kauppalaivastotilastoilla on tarkoitus palvella mahdollisimman hyvin merenkulkupolitiikan päätöksentekijöitä tuottamalla heidän käyttöönsä tietoa suunnittelua, seuranta, valvontaa ja päätöksentekoa varten. Lisäksi teollisuus, kauppa, tutkimus ja merenkuluelinkeino tarvitsevat kauppalaivastoa koskevia tilastotietoja.

Kauppalaivasto sisältää tiedot Suomen alusrekisteriin merkittyjen alusten lukumäärästä, brutto- ja nettovetoisuudesta sekä kantavuudesta. Kauppalaivaston kuukausitilastossa ja vuositilastossa on tietoa Suomessa rekisteröidystä koko kauppalaivastosta sekä varsinaisesta rekisteröintipakon alaisesta kauppalaivastosta, pienaluksista, proomuista ja muista kuljetuskoneettomista aluksista sekä erikseen tietoa kauppa-alusluetteloon merkityistä aluksista. Vuositilastossa on lisäksi tietoa aluskiinnityksistä.

Suomen rekisteröidyllä kauppalaivastolla tarkoitetaan kaikkia alusrekisteriin ja liikenneasioiden rekisteriin rekisteröityjä aluksia aluksen kokoon tai laatuun katsomatta. Varsinaisella kauppalaivastolla tarkoitetaan rekisteröintipakon alaisia aluksia eli aluksia, joiden pituus on vähintään 15 metriä. Varsinaiseen kauppalaivastoon ei kuitenkaan lasketa proomuja ja muita kuljetuskoneettomia aluksia. Varsinainen kauppalaivasto on jaettu alustyypeittäin neljään pääryhmään: matkustaja-alukset, kuivalastialukset, säiliöalukset ja muut alukset.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Kaikki Suomen kauppalaivastoa koskevat tiedot saadaan Liikenne- ja viestintävirasto Traficom liikenteen palveluista annetun lain perusteella (320/2017) ylläpitämän liikenneasioiden rekisterin alustiedoista ja Ahvenanmaan valtionviraston alusrekisterilain perusteella (512/1993) ylläpitämän alusrekisterin tiedoista. Näissä rekistereissä ovat tiedot kaikista Suomessa rekisteröidyistä aluksista. Aluksen rekisteröintipaikka määräytyy aluksen omistajan ilmoittaman kotipaikan mukaan. Alusrekisterin pitäjinä toimivat Manner-Suomen osalta Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ja Ahvenanmaan osalta Ahvenanmaan valtionvirasto.

3. Tietojen luotettavuus ja tarkkuus

Kauppalaivastotilastoja voidaan pitää kattavina ja luotettavina. Ne perustuvat liikenneasioiden rekisteriin ja alusrekisteriin. Näiden rekistereiden pitäminen perustuu liikenteen palveluista annettuun lakiin ja alusrekisterilakiin.

4. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kauppalaivaston kuukausitilasto julkaistaan noin kolme viikkoa tilastokuukauden päättymisen jälkeen Tilastokeskuksen kotisivuilla. Kauppalaivaston vuositilasto julkaistaan tilastovuoden päättymisen jälkeen helmikuun lopussa ja se sisältää alusrekisterin tilanteen tilastovuoden lopussa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Kauppalaivaston uusimmat kuukausitiedot ja vuosijulkaisun tiedot ovat nähtävissä tiedotteen julkistamispäivänä tilaston kotisivuilla. Tilaston tietoja on myös nähtävissä Tilastokeskuksen Statfin-tietokantapalvelussa.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Suomen kauppalaivastosta on tuotettu tilastoja jo vuodesta 1918 lähtien. Vuoteen 1993 saakka Suomen varsinainen kauppalaivasto käsitti vanhan alusrekisterilain (211/1927) mukaiset alukset eli alukset, joiden nettovetoisuus on vähintään 19. Verrattaessa uuden alusrekisterilain (512/1993) mukaista varsinaista kauppalaivastoa (pituus vähintään 15 m) vanhan alusrekisterilain mukaiseen, lisäys oli vuonna 1993-94 alusta ja vastaava bruttovetoisuuden kasvu vain 8 065.

7. Selkeys ja yhtenäisyys

Kauppalaivastotilasto on ainoa säännöllisesti tehtävä selvitys Suomen kauppalaivaston tilanteesta. Tilastokeskus julkaisee lisäksi tietoa Kauppa-alusluetteloon merkityistä kauppamerenkulun tukea saaneista aluksista osana kauppalaivastotilastoja.

Lisätietoja

Olli Kajava 029 551 3531

Matti Kokkonen 029 551 3207

Vastaava osastopäällikkö:

Hannele Orjala

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Liikenne ja matkailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute